

MYRS 22.05.2024 § 127

8/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 2/OKM

Erityistavoite: 2.1

Hakemusnumero: 404082

Hakija: Kuusamon Erä-Veikot ry

Toteutusaika: 19.2.2024 – 30.6.2025

Toteuttamisalue: Kuusamo

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Kuusamon Erä-Veikot järjestävät Rukalla pohjoismaisten hiihtolajien maailmancupin avajaiset vuosittain marraskuun lopussa, jolloin tarvitaan lunta takuuvarmasti. Jotta lumivarmuus kauden aloituksessa voidaan turvata, edeltävänä talvena tuotettua keinolunta säilötään vuosittain noin 27 500 m³. Kun kauden aloitusta pyritään aikaistamaan ja avaamaan myös ensilumen latu säilötyllä keinolumella, tarvitaan säilöttyä lunta noin 10 000 m³ enemmän kuin aiemmin.

Tällä hetkellä lumen säilönnässä käytetään osin peitteitä, mutta osin vielä myös muhakatetta, jolla lumen hävikki säilöntäaikana on 30–35%, kun se uusimmilla lumensuojapeitteillä on vain 15-20%. Paitsi energiahukkaa, muhan käyttö peitemateriaalina aiheuttaa myös runsaasti kuljetuskustannuksia, jopa vuosittaisia hankintakustannuksia sekä ympäristökuormitusta. Suuren hävikkimäärän vuoksi lunta on säilöttävä paljon enemmän tarpeeseen nähden, mikä aiheuttaa runsaamman sähkön ja veden käyttötarpeen. Lisäksi muhan haku, kuljetus ja levitys tarvitsee suurempaa konetyömäärää kuin pelkkien peitteiden käyttö.

Hanke tukee lisäksi lumilajien Olympiavalmennuskeskuksen ja Vuokatti-Ruka urheiluakatemian toimintaedellytyksiä ja edistää urheilijoiden/opiskelijoiden hakeutumista oppilaitoksiin ja akatemian toimintaympäristöön niin kotimaasta kuin myös ulkomailta.

Rukan lumivarmuuden parantaminen tarjoaa Vuokatti-Ruka urheiluakatemian toimijoille mahdollisuuden kehittää valmennusprosesseja, urheilijoille mahdollisuuden kilpailla kansainvälisellä tasolla ja kansainvälisesti kilpailukykyisessä toimintaympäristössä sekä saavuttaa menestystä talviurheilulajeissa. Tämä vahvistaa urheiluakatemian toimintaedellytyksiä ja houkuttelevuutta sekä auttaa kasvattamaan alueen talviurheilukulttuuria ja taloutta.

Tavoite:

Tavoitteena on talvikauden alussa aikaistaa useammalla viikolla stadionin ja hyppyrimäen sekä ensilumen/ harjoitusladun käyttökuntoon saamista. Tämä tarkoittaa, että lunta on säilöttävä kesän yli aiempaa enemmän. Kun tavoitteena on kuitenkin vähentää lumensäilönnästä aiheutuvaa hävikkiä ja ympäristökuormitusta sekä parantaa energia- ja resurssitehokkuutta, tavoitteeseen ei päästä vanhoilla säilöntämenetelmillä.

Vanhoilla menetelmillä säilöttävän lisälumen määrä olisi runsaan hävikkimäärän vuoksi vielä huomattavasti suurempi, jolloin samalla sähköä ja vettä kuluisi reilusti enemmän kuin uusilla menetelmillä. Uusilla peitteillä, joita investoinnin avulla hankitaan, on siten oleellinen merkitys tavoitteen toteutumiseen. Investoinnilla on myös sosiaaliseen vastuuseen ja kestävyys työturvallisuuden myötä positiivinen vaikutus, mm. suoja-aitojen helpompi ja kevyempi käsiteltävyys verrattuna aiemmin käytössä olleisiin raskaisiin metalliaitoihin ja niiden painaviin betonijalkoihin joiden asentaminen on raskaampaa, myös asennusaika pidempi.

Suunniteltu investointi:

Investoinnilla hankitaan uudenlaisia lumensuojapeitteitä, joilla saavutetaan selkeästi aiempaa parempi hyötysuhde lumensäilönnässä. Määritetään tarvittavien peitteiden laatu ja kilpailutetaan hankinta. Hankinnassa kiinnitetään huomiota peitteiden tekniseen laatuun, eli hankitaan peitteet, joissa eri komponenttikerrokset on valmiiksi integroitu yhteen.

Lisäksi hankitaan yhteensä noin 1 km aitaelementtejä, jotka ovat toisiinsa kiinni saatavia, muunneltavia ja helposti siirreltäviä, koska monikäyttöisyys nähdään järkevänä lisäarvona investoinnissa. Aitoja hyödynnetään kesäaikana lumensäilöntäpaikkojen suojauksessa ja talviaikana hiihtokisojen aikana rajaamaan suorituspaikkoja ja ohjaamaan matkailijavirtoja.

Investointihankkeen lopputuloksena on hankittu lumensuojapeitteitä, joilla voidaan kattaa vähintään 10 000 m³ lumikasa, ja helposti siirreltävää ja monikäyttöistä suoja-aitaa noin 1 km, jolla lumensäilöntäpaikat suojataan.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Investoinnit: 150 040

Välilliset kustannukset: 2 251

Kustannukset yhteensä: 152 291

Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 106 604

Yksityinen rahoitus: 45 687

Rahoitus yhteensä: 152 291

Hankearviointi, pisteet: 39/62

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 5 C

Valmistelija: Jarkko Kärkimaa 050 520 6670

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa toimintalinjan ”Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi” ja erityistavoitteen 2.1 ”Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen” osalta.

Hanke vähentää lumensäilönnästä aiheutuvaa hävikkiä ja ympäristökuormitusta sekä parantaa energia- ja resurssitehokkuutta ja sitä kautta auttaa sopeutumaan ilmastonmuutoksen haasteisiin.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 5 (Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen C. (Kestävä, tehokas ja vähäpäästöinen energiantuotanto) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.